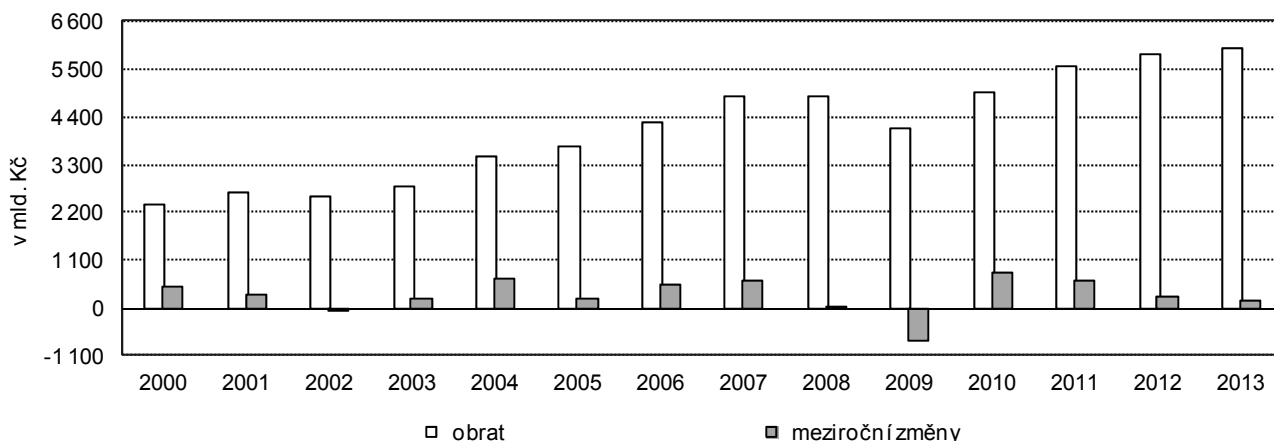

Zahraníční obchod České republiky podle pohybu zboží v roce 2013

1. Charakteristika vývoje zahraničního obchodu

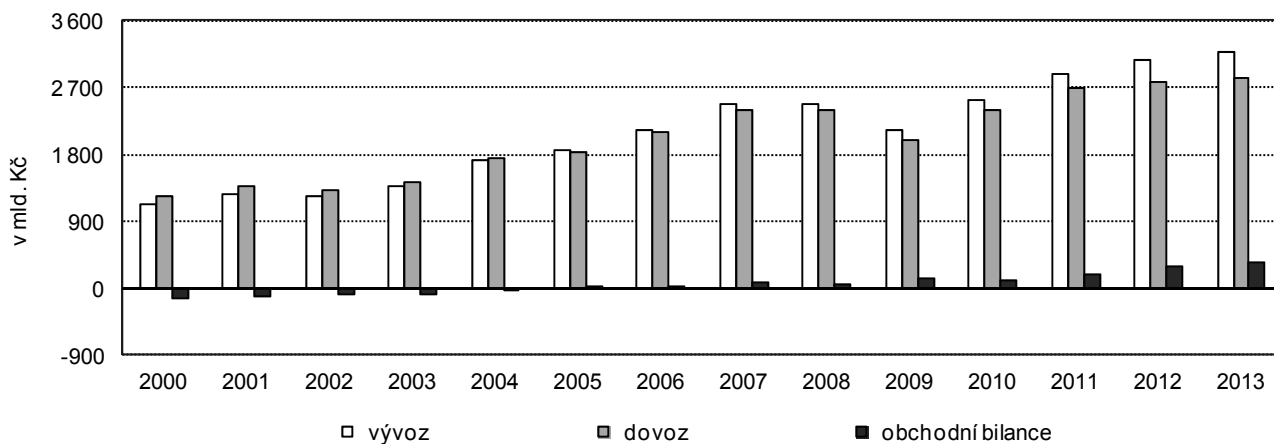
Růst zahraničního obchodu České republiky pokračoval i v roce 2013¹. V porovnání s předchozími třemi lety ale došlo k jeho zpomalení. Absolutní meziroční přírůstek **obratu zahraničního obchodu** v roce 2010 o 816,7 mld. Kč, v roce 2011 o 621,9 mld. Kč a v roce 2012 o 273,2 mld. Kč byl následován v roce 2013 růstem o 2,7 %, tj. o 158,7 mld. Kč. Hodnota obratu dosáhla 5 998,2 mld. Kč.

Graf 1 - Obrat zahraničního obchodu v letech 2000 až 2013

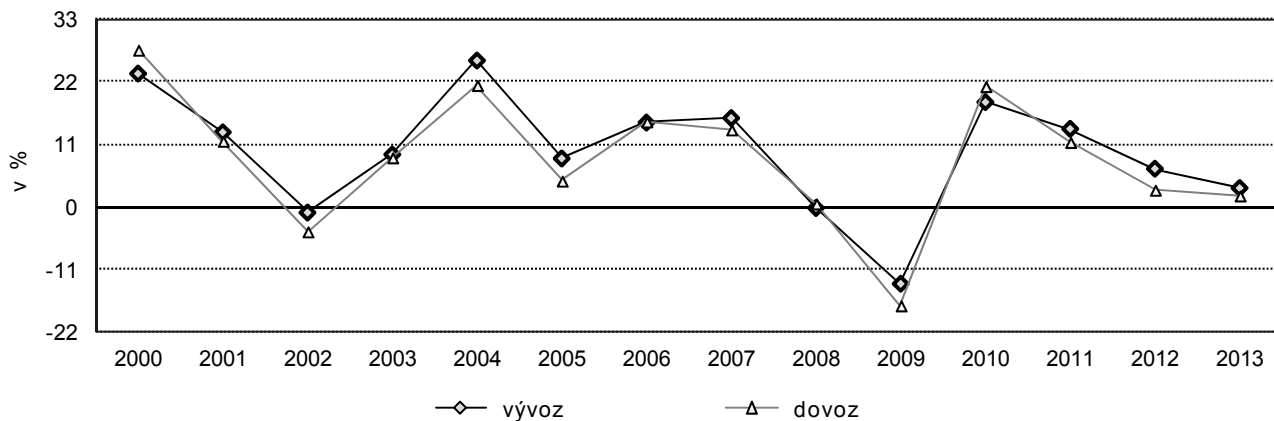

Přebytek zahraničního obchodu (351,2 mld. Kč) byl nejvyšší od roku 2005, kdy zahraniční obchod České republiky poprvé od jejího vzniku zaznamenal kladnou bilanci, která byla charakteristická pro všechny následující roky. V porovnání s rokem 2005 bylo kladné saldo zahraničního obchodu v roce 2013 více jak 9krát vyšší.

Graf 2 - Zahraniční obchod v letech 2000 až 2013

Graf 3 - Meziroční změny vývozu a dovozu v % v letech 2000 až 2013

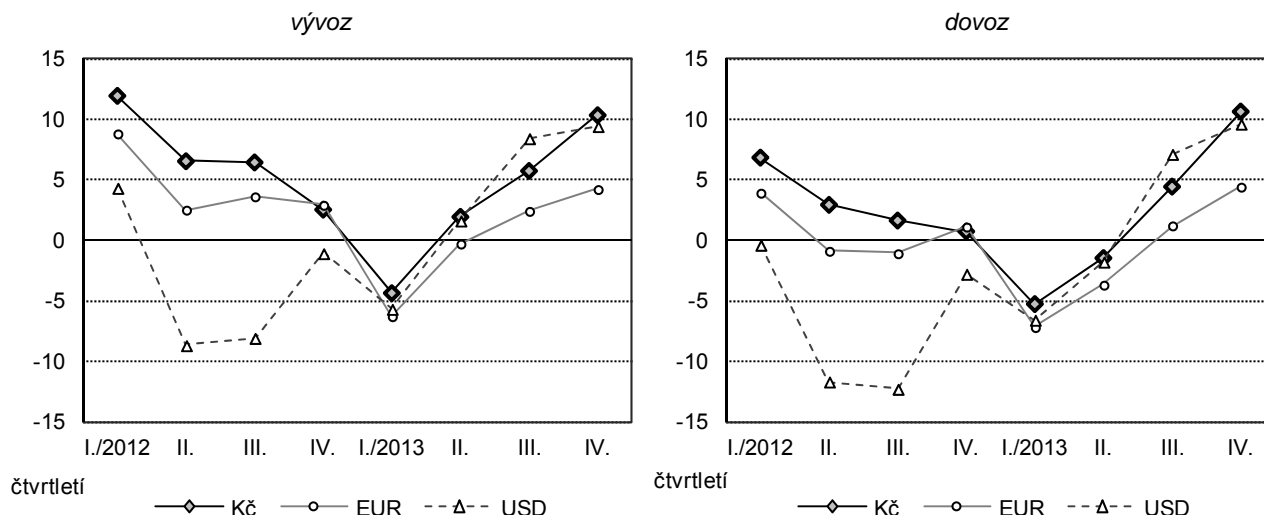
¹ Údaje za rok 2012 a 2013 jsou definitivní.

Vývoz meziročně vzrostl o 3,3 % a dosáhl 3 174,7 mld. Kč. Docílený meziroční přírůstek vývozu (102,1 mld. Kč) byl v porovnání s navýšením vývozu v roce 2013 proti roku 2012 o 91,8 mld. Kč nižší. V roce 2013 se proti roku 2000 vývoz zvýšil o 183,2 % (2 053,6 mld. Kč) a ve srovnání s rokem 2004, kdy se Česká republika stala členem Evropské unie, se navýšil o 84,3 % (1 452,0 mld. Kč). Za vývojem vývozu v roce 2013 se však skrývá odlišná dynamika v jednotlivých čtvrtletích. Meziroční pokles vývozu o 4,4 % v 1. čtvrtletí byl v následujících třech čtvrtletích vystřídán meziročními přírůstky (od 1,9 % v 2. čtvrtletí přes 5,7 % v 3. čtvrtletí na 10,3 % ve 4. čtvrtletí).

Nejnižší měsíční vývoz roku 2013 byl zaznamenán v únoru (243,8 mld. Kč). Na druhé straně nejvyšší hodnotová úroveň vývozu byla dosažena v listopadu (301,3 mld. Kč).

Vývoz² vyjádřený v EUR zaznamenal v roce 2013 nepatrný pokles proti roku 2012 a v USD meziroční růst o 3,3 %.

Graf 4 - Meziroční změny vývozu a dovozu v % v jednotlivých čtvrtletích roku 2012 a 2013

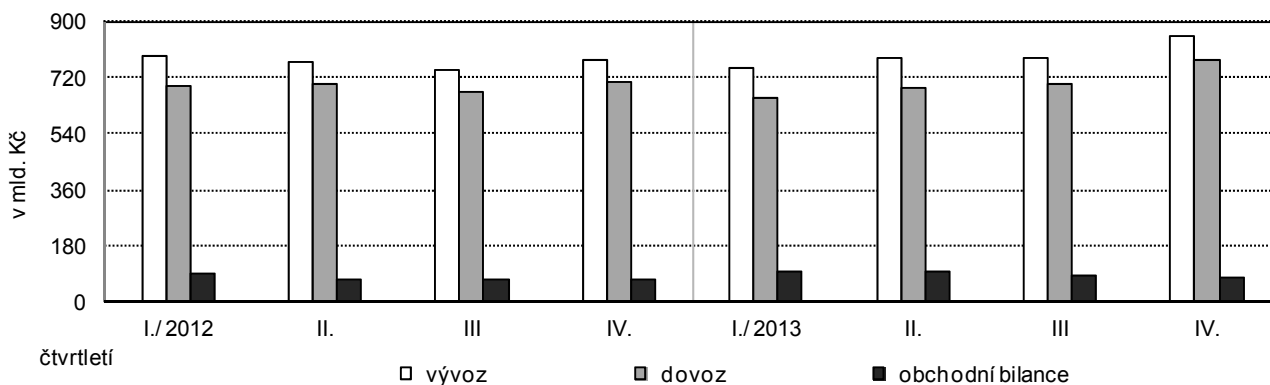
Dovoz byl meziročně vyšší o 2,0 % (56,6 mld. Kč) a činil 2 823,5 mld. Kč. V roce 2013 proti roku 2000 vzrostl dovoz o 127,3 % (1 581,6 mld. Kč) a ve srovnání s rokem vstupu České republiky do EU byl vyšší o 61,4 % (1 074,4 mld. Kč). Obdobně jako u vývozu byl i celoroční vývoj dovozu ovlivněn rozdílnou dynamikou v jednotlivých čtvrtletích. Meziroční pokles o 5,3 % v 1. čtvrtletí pokračující i v 2. čtvrtletí o 1,5 % byl přerušen meziročním růstem o 4,4 % v 3. čtvrtletí a ve 4. čtvrtletí dokonce o 10,6 %.

Stejně jako na vývozu byla nejnižší měsíční hodnota dovozu v roce 2013 dosažena v únoru (212,0 mld. Kč), zatímco nejvyšší pak v říjnu (268,2 mld. Kč).

V roce 2013 byl pro dovoz vyjádřený v USD zřejmý meziroční růst o 2,0 %, zatímco v EUR meziroční pokles o 1,3 %.

Přebytek zahraničního obchodu dosáhl 351,2 mld. Kč a proti roku 2012 byl o 45,5 mld. Kč vyšší. Krytí dovozu vývozem se tak zvýšilo ze 111,0 % v roce 2012 na 112,4 % v roce 2013. Docílená aktivní bilance byla výsledkem kladných sald ve všech čtvrtletích, která postupně klesala. Nejvyšší přebytek obchodní bilance byl zřejmý v 1. čtvrtletí 2013 (96,8 mld. Kč). Ve 2. čtvrtletí 2013 aktivum obchodní bilance činilo 94,7 mld. Kč, ve 3. čtvrtletí 2013 dosáhlo 82,4 mld. Kč a ve 4. čtvrtletí 2013 zaznamenalo 77,2 mld. Kč.

Graf 5 - Zahraniční obchod v jednotlivých čtvrtletích roku 2012 a 2013

² V lednu až prosinci 2013 proti lednu až prosinci 2012 oslabil Kč k EUR o 3,2 % a posílila vůči USD o 0,1 %.

2. Teritoriální struktura

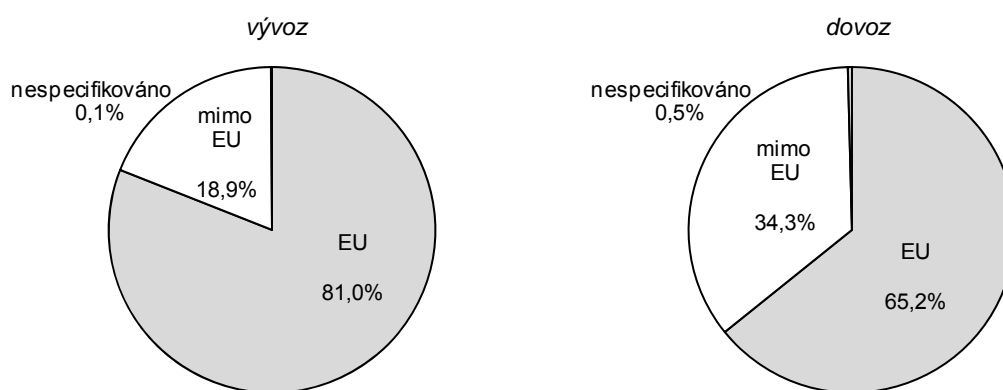
2.1. Zahraniční obchod České republiky se státy EU³ a mimo EU

Podíl zahraničního obchodu se státy EU na celkovém obratu zahraničního obchodu České republiky v roce 2013 dosáhl 73,6 % (4 413,9 mld. Kč) proti podílu předchozího roku 73,2 % (4 275,3 mld. Kč), přičemž na obchod se státy mimo EU připadlo 26,1 %⁴ (1 567,7 mld. Kč) proti 26,5 % (1 549,3 mld. Kč) v roce 2012.

Vývoz byl meziročně vyšší do států EU i mimo EU. Meziročně relativně vzrostl vývoz do států EU o 3,1 % (77,3 mld. Kč) a do států mimo EU o 4,4 % (25,0 mld. Kč).

Ze států EU byl nadprůměrný meziroční růst zřejmý např. u vývozu do Lotyšska (17,5 %), Maďarska (16,9 %), Rumunska (14,4 %), Španělska (10,9 %), Bulharska (9,9 %) a do Litvy (8,5 %). Meziročním poklesem či podprůměrným růstem byl naopak postížen vývoz do menšího počtu států EU (např. Rakouska, Francie, Slovenska, Nizozemska a Finska). Ze států mimo EU stojí za zaznamenání výrazné meziroční změny vývozu v roce 2013 proti roku 2012 u Korejské republiky (přírůstek 4,2 % v roce 2013 proti 37,8 % v roce 2012), u Ukrajiny (pokles o 0,3 % proti přírůstku 36,6 %), Ruska (pokles o 1,6 % proti přírůstku 27,4 %), Spojených států (pokles o 1,4 % proti přírůstku 25,4 %).

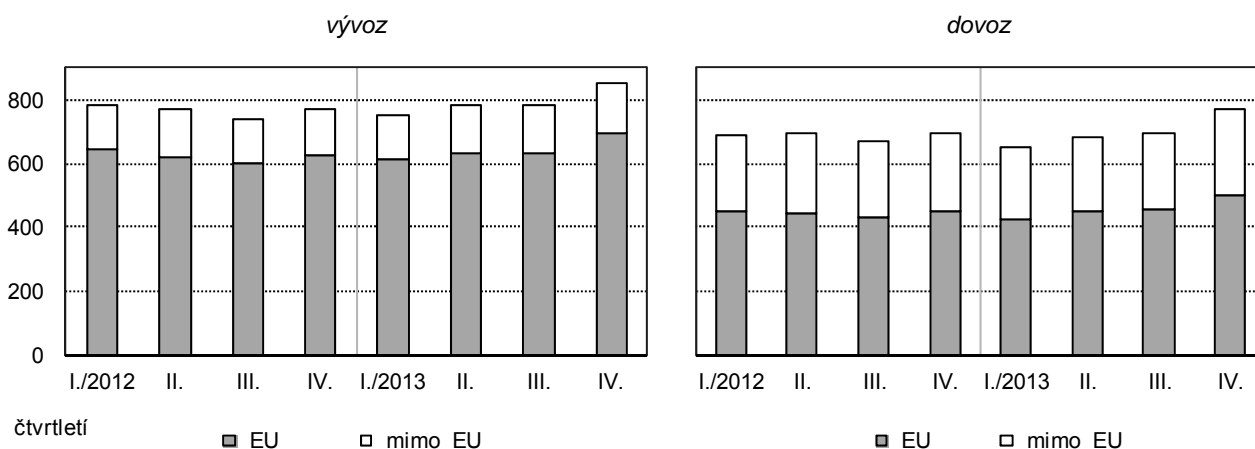
Graf 6 - Teritoriální struktura vývozu a dovozu v roce 2013 (podíly v %)

Dovoz ze států EU meziročně vzrostl o 3,4 % (61,3 mld. Kč) a činil 1 840,9 mld. Kč. Naopak dovoz ze států mimo EU klesl o 0,7 % (6,7 mld. Kč) na 968,4 mld. Kč.

Nadprůměrný meziroční přírůstek ze států EU byl patrný např. u dovozu z Lotyšska (57,9 %), Rumunska (32,4 %) a z Litvy (27,1 %), k meziročnímu snížení došlo u dovozu z Finska (8,0%), Nizozemska (4,1 %) a Slovenska (3,8 %). Dovoz z Německa vzrostl o 3,4 % a dovoz z Rakouska klesl o 1,7 %. Dovoz ze států mimo EU byl ovlivněn především meziročním poklesem dovozu z Ázerbájdžánu (16,1 %), Korejské republiky (3,2 %), Ruska (1,8 %) a Číny (1,0 %). Meziroční růst naopak zaznamenal dovoz ze Srbska (78,6 %) a Vietnamu (20,1 %).

Graf 7 - Zahraniční obchod se státy EU a se státy mimo EU v jednotlivých čtvrtletích roku 2012 a 2013 v mld. Kč

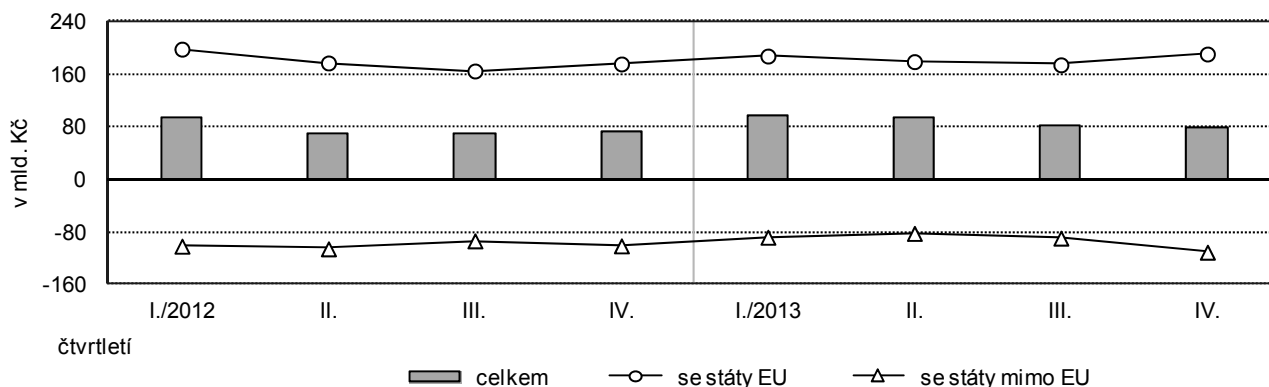

³ Státy EU - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko.

⁴ Podíl nespecifikovaných států v roce 2013 na celkovém obratu zahraničního obchodu zůstal na 0,3 %.

Saldo zahraničního obchodu se státy EU skončilo přebytkem 732,1 mld. Kč, který byl meziročně o 16,0 mld. Kč vyšší, a se státy mimo EU schodkem 370,0 mld. Kč, jenž se meziročně snížil o 31,7 mld. Kč.

Graf 8 - Obchodní bilance celkem, se státy EU a se státy mimo EU

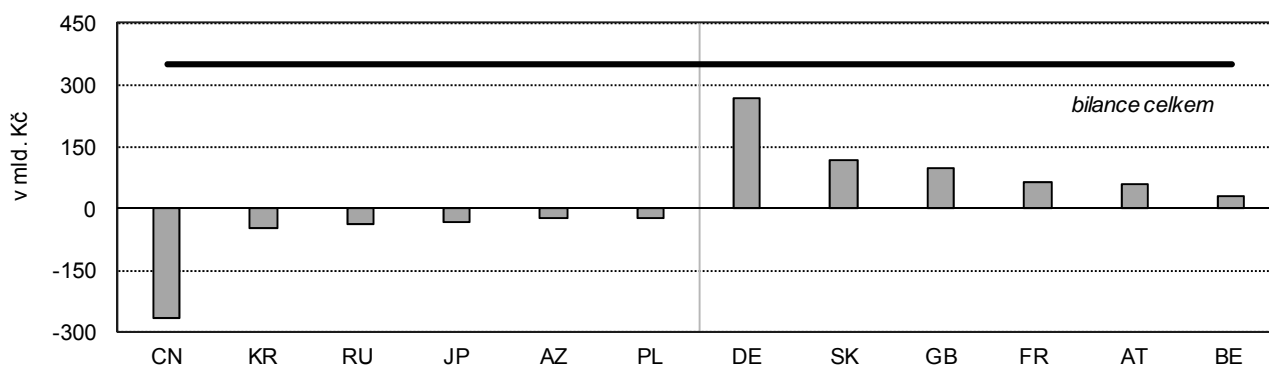
Obchodní bilance a její meziroční změny se státy EU a se státy mimo EU byly odrazem salda zahraničního obchodu s hlavními partnerskými státy těchto uskupení.

Na celkovou kladnou bilanci zahraničního obchodu se státy EU (732,1 mld. Kč) měl pozitivní vliv vysoký přebytek zahraničního obchodu s Německem (krytí dovozu vývozem dosáhlo 137,3 %), který meziročně vzrostl o 3,6 mld. Kč na hodnotu 270,1 mld. Kč.

Zahraněční obchod se Slovenskem zaznamenal druhé nejvyšší kladné saldo, které bylo meziročně vyšší o 8,9 mld. Kč. Třetí a čtvrté největší aktivum bylo patrné u zahraničního obchodu se Spojeným královstvím (meziroční navýšení přebytku o 5,1 mld. Kč) a s Francií (meziroční pokles přebytku o 2,6 mld. Kč). Pátou a šestou nejvyšší kladnou hodnotu zaznamenaly bilance obchodu s Rakouskem a s Belgií, které byly o 3,9 mld. Kč a 5,7 mld. Kč meziročně vyšší.

Za zaznamenání stojí meziroční pokles přebytku u Rumunska (o 1,7 mld. Kč), Itálie (o 1,2 mld. Kč) a Švédska (o 0,5 mld. Kč). K výraznému meziročnímu zhoršení došlo u obchodní bilance s Nizozemskem, neboť přešla z aktiva ve výši 3,3 mld. Kč v roce 2012 do pasiva v roce 2013 v rozsahu 3,4 mld. Kč. Pasivní obchodní bilancí skončil ještě obchod s Polskem, Irskem, Lucemburskem a Maltou. U ostatních států EU (s výjimkou Litvy, Itálie, Řecka a Portugalska) se přebytek obchodní bilance meziročně navýšil.

Graf 9 - Obchodní bilance s vybranými státy⁵ v roce 2013

Celkové kladné saldo zahraničního obchodu bylo nepříznivě ovlivněno přetrvávajícím vysokým schodkem zahraničního obchodu se státy mimo EU (369,0 mld. Kč).

Největší pasivum obchodní bilance se koncentrovalo na Čínu (krytí dovozu vývozem v roce 2013 činilo 12,4 % proti 10,7 % v roce 2012, neboť schodek meziročně klesl o 31,7 mld. Kč), dále pak na Korejskou republiku a Rusko, u kterých bylo záporné saldo také meziročně nižší (o 2,4 mld. Kč a o 1,0 mld. Kč). Schodek zahraničního obchodu s těmito třemi státy dosáhl celkem 349,1 mld. Kč. Vysoké deficity provázely i zahraniční obchod s Japonskem (34,9 mld. Kč), Ázerbájdžánem (23,6 mld. Kč), Thajskem, Tchaj-wanem, Malajsií, Norskem, Kostarikou, Singapurem a Vietnamem. Ze států mimo EU naopak kladným saldem skončil obchod s Tureckem (20,8 mld. Kč), Švýcarskem (19,7 mld. Kč), Spojenými arabskými emiráty, Austrálií, Ukrajinou a Spojenými státy.

⁵ Čína (CN), Korejská republika (KR), Ruská federace (RU), Japonsko (JP), Ázerbájdžán (AZ), Polsko (PL), Německo (DE), Slovensko (SK), Spojené království (GB), Francie (FR), Rakousko (AT), Belgie (BE)

2.2. Zahraniční obchod se sousedními státy

2.2.1. Zahraniční obchod České republiky s Německem, Slovenskem, Polskem a Rakouskem

Rozhodující část zahraničního obchodu České republiky připadá na sousední státy (Německo, Slovensko, Polsko a Rakousko). Uvedené státy významně ovlivňují dynamiku celkového vývozu a dovozu a tím i celkovou bilanci zahraničního obchodu. V roce 2013 činil podíl zahraničního obchodu se sousedními státy na celkovém obratu zahraničního obchodu České republiky 46,5 % (z toho na celkovém vývozu 50,7 % a na celkovém dovozu 41,9 %) a na celkovém obratu zahraničního obchodu České republiky se státy Evropské unie 63,2 % (z toho na vývozu do států EU 62,5 % a na dovozu ze států EU 64,3 %).

V roce 2013 proti roku 2012 vzrostl obrat zahraničního obchodu České republiky se sousedními státy o 2,5 % (z 2 724,0 mld. Kč na 2 791,7 mld. Kč). Růst vývozu do sousedních států o 2,3 % (z 1 572,4 mld. Kč na 1 608,3 mld. Kč) a současně dovozu ze sousedních států o 2,8 % (z 1 151,6 mld. Kč na 1 183,4 mld. Kč) vedl v roce 2013 k navýšení přebytku celkové obchodní bilance se sousedními státy proti roku 2012 o 4,0 mld. Kč. Krytí dovozu vývozem se snížilo z 136,5 % v roce 2012 na 135,9 % v roce 2013.

Graf 10 - Zahraniční obchod se sousedními státy ČR v roce 2013 (podíly v %)

Hlavním obchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Německo**, které je pochopitelně současně i nejdůležitějším zahraničněobchodním partnerem České republiky. Na celkovém obratu zahraničního obchodu v roce 2013 se podílelo 28,6 %, zatímco na celkovém obratu zahraničního obchodu se sousedními státy 61,8 %. Podíl Německa na vývozu do sousedních států vzrostl z 61,4 % v roce 2012 na 61,8 % v roce 2013, podíl na dovozu narostl z 60,8 % na 61,1 %.

Druhým největším zahraničněobchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Slovensko**, které mělo i druhý největší podíl (7,3 % v roce 2013) na celkovém zahraničním obchodu ČR. Hodnota obratu zahraničního obchodu Česka se Slovenskem byla však v porovnání s hodnotou obratu zahraničního obchodu s Německem výrazně nižší (v roce 2013 se pohybovala zhruba na úrovni jedné čtvrtiny), takže i vliv obchodu se Slovenskem na celkový zahraniční obchod ČR byl podstatně slabší (ve srovnání s Německem).

Zahraniční obchod České republiky s **Polskem** se řadí na **třetí místo**, a to jak podílem (11,8 % v roce 2013) na zahraničním obchodu Česka se sousedními státy, tak i na celkovém zahraničním obchodu ČR (6,7 % v roce 2013). V roce 2013 proti roku 2012 vzrostl obrat zahraničního obchodu s Polskem o 4,9 % (což je největší nárůst v porovnání s ostatními sousedními státy), a to díky meziročnímu růstu dovozu.

Nejnižší zastoupení (9,0 % v roce 2013) na zahraničním obchodu České republiky se sousedními státy mělo **Rakousko**, které se s podílem 3,9 % na celkovém obratu zahraničního obchodu ČR umístilo na sedmém místě (za Čínou, Ruskou federací a Francií). V roce 2013 zůstal vzájemný obchod prakticky na úrovni roku 2012. Jeho nepatrný růst (0,4 %) byl vyvolán meziročním zvýšením vývozu o 1,7 %. Dovoz meziročně o 1,7 % klesl.

2.2.2. Zahraniční obchod sousedních států⁶

Postavení České republiky v zahraničním obchodu sousedních států je **rozdílné** (viz tabulka 7.2, kde je uvedeno dvacet pět největších obchodních partnerů jednotlivých sousedních států v roce 2013).

Nejsilnější pozici, a to druhé místo, si Česká republika dlouhodobě udržuje v zahraničním obchodu **Slovenska** s podílem 13,5 % na vývoze a 16,4 % na dovoze.

Stejně jako u České republiky zaujímá **Německo** přední příčku i v zahraničním obchodu Slovenska, Polska a Rakouska. Teritoriální struktura vývozu i dovozu Německa je v porovnání s teritoriální skladbou vývozu a dovozu ostatních sousedních států podstatně členitější, nepřevládá tak silná koncentrace vývozu a dovozu na jeden stát. Největší část

⁶ Údaje Eurostatu, 15. srpen 2014

na vývozu Německa byla v roce 2013 směřována do Francie (9,2 %), dále pak do Spojených států (8,1 %) a Spojeného království (6,9 %). Vyšší podíl na vývozu Německa měly oproti České republice Rakousko (5,1 %) a Polsko (3,9 %), podíl Slovenska činil 1,0 % (21. místo).

V roce 2013 si Česká republika na **vývoze** sousedních států udržela pozici loňského roku vyjma u Německa, kde z 12. místa klesla na 13. místo při zachování téměř stejného podílu (z 2,9 % na 2,8 %).

Na **dovozu** byl také vývoj podobný jako v roce 2012. Pokles z 10. místa v roce 2012 na 12. místo nastal v roce 2013 u Německa, ale se stejným podílem 4,0 % v obou letech. Česká republika si polepšila na celkovém dovozu **Rakouska** (podíl 4,0 % proti 3,8 %), kdy se z 5. místa zařadila na 4. pozici před Nizozemsko.

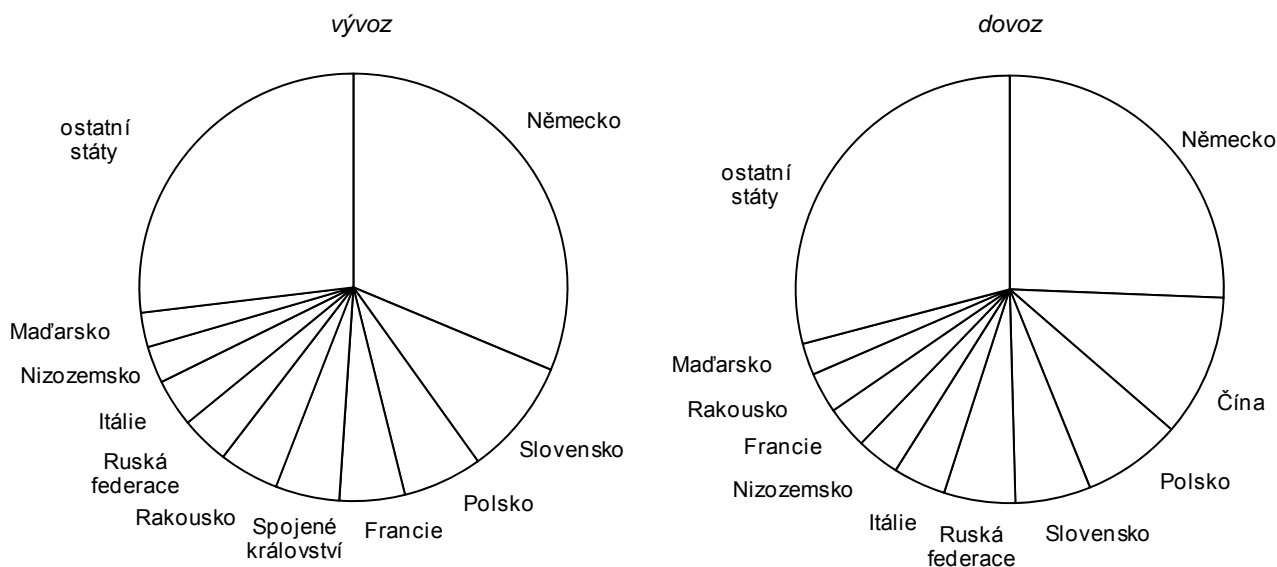
2.3. Zahraniční obchod České republiky s jednotlivými státy

Rozhodující část vývozu (necelých 83 %) **směřovala** v roce 2013 **do patnácti států**, především pak do Německa. Meziroční růst vývozu o 2,9 % (27,5 mld. Kč) ovlivnil oslabení (o 0,1 p. b.) pozice Německa na celkovém vývozu Česka.

Postavení dalších čtrnácti států se pohybovalo od 1,5 % u Švédska do 2,8 % u Slovenska. Nejvýraznější meziroční relativní růst zaznamenal vývoz do Maďarska (o 16,9 %) s druhým největším meziročním navýšením (o 12,0 mld. Kč), dále pak do Španělska (o 10,9 %), Belgie (o 9,1 %), Spojeného království (o 4,3 %) a Itálie (o 4,0 %). Hodnota vývozu Česka na Slovensko patřila k druhé nejvyšší jak celkově tak i ze států EU, přesto její pozice na celkovém vývozu meziročně mírně oslabila z 9,0 % na 8,8 %. Třetí největší podíl (meziročně však o 0,1 p. b. nižší) na celkovém vývozu si s meziročním navýšením vývozu o 3,2 mld. Kč udrželo Polsko. Příznivý vývoj vývozu do Rakouska, Francie a Švédska (meziroční navýšení o 2,4 mld. Kč, 1,6 mld. Kč a o 1,0 mld. Kč) však nevedl ke zvýšení podílu těchto států na celkovém vývozu České republiky.

K dalším významným partnerům ve vývozu patřily Rusko, Nizozemsko, Spojené státy a Švýcarsko. Společnou charakteristikou byl pro ně meziroční pokles vývozu, především pak pro Nizozemsko a Rusko (o 10,6 mld. Kč a o 1,9 mld. Kč). Vývoz do Spojených států a do Švýcarska oslabil téměř shodně o 0,1 mld. Kč.

Graf 11 - Nejvýznamnější obchodní partneři v roce 2013

Převažující díl dovozu (přes 80 %) byl v roce 2013 též **realizován z patnácti států**. Nejsilnější pozici (25,6 % proti 25,3 % v roce 2012) na celkovém dovozu zaznamenalo s meziročně vyšší hodnotou dovozu o 24,0 mld. Kč Německo. Postavení zbývajících čtrnácti států na celkovém dovozu se pohybovalo od 1,7 % u Belgie do 10,7 % u Číny.

Mezi patnácti hlavními dovozními partnery bylo deset států EU a pět států mimo EU, z nichž Čína a Rusko rozsahem dovozu zaujaly druhé a páté místo. Všechny státy mimo EU (kromě Spojených států) provázely meziroční pokles. Především do Japonska bylo zaznamenáno meziroční snížení dovozu o 0,7 %, tj. o 3,9 mld. Kč, dále pak do Ruska o 1,8 % (2,8 mld. Kč) a do Číny o 0,1 % (3,1 mld. Kč).

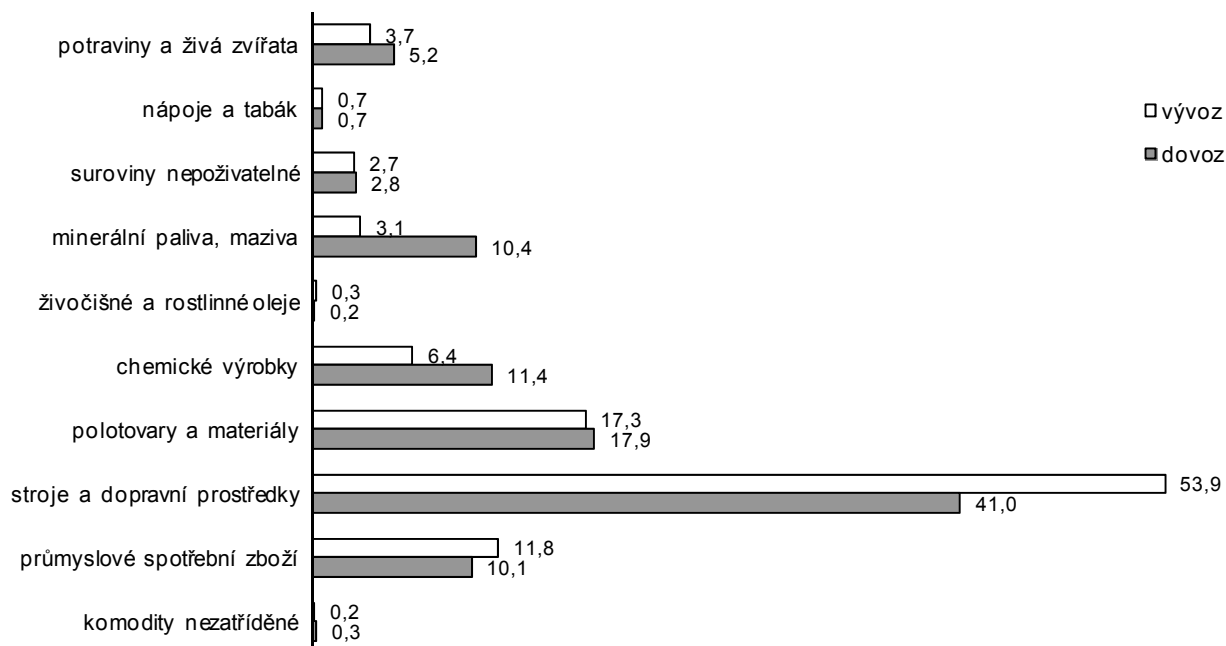
S podílem 7,5 % a hodnotou dovozu 212,0 mld. Kč zaujalo v celkovém dovozu třetí příčku Polsko. K dalším předním dovozními partnerům ze států EU náležely Slovensko, Itálie, Nizozemsko, Francie, Rakousko a Maďarsko. Vyjma Slovenska, Nizozemska a Rakouska (meziroční pokles dovozu uvedených států celkem o 11,8 mld. Kč) ostatní uvedené státy EU hodnotu dovozu meziročně navýšily (celkem o 54,5 mld. Kč).

3. Zbožová struktura

3.1. Vývoj zahraničního obchodu České republiky v jednotlivých zbožových třídách SITC

Zbožová struktura zahraničního obchodu byla provázena meziročním růstem **vývozu** převažující většiny tříd SITC. Největší absolutní meziroční navýšení provázelo vývoz strojů a dopravních prostředků (o 47,5 mld. Kč, z toho do států Evropské unie o 26,9 mld. Kč), průmyslového spotřebního zboží (o 33,7 mld. Kč), polotovarů a materiálů (o 17,9 mld. Kč) a chemikálií a příbuzných výrobků (o 13,0 mld. Kč), dále pak potravin a živých zvířat (o 8,0 mld. Kč), nápojů a tabáku (o 2,8 mld. Kč), komodit nezatříděných (o 2,7 mld. Kč). Naopak klesl meziroční vývoz minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů (o 21,7 mld. Kč) a surovin nepoživatelných (o 1,6 mld. Kč).

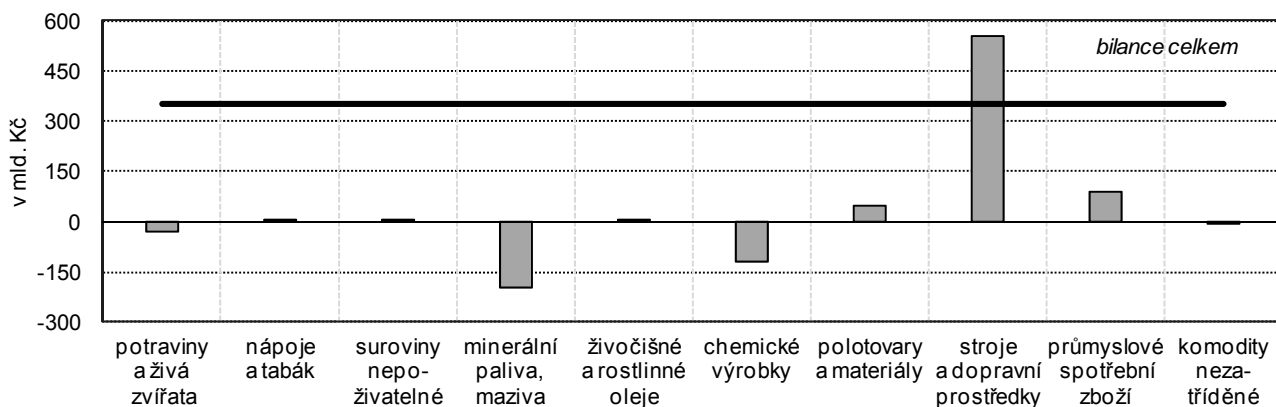
Graf 12 - Zbožová struktura zahraničního obchodu v roce 2013 (podíly v %)

Největší absolutní meziroční přírůstek **dovozu** zaznamenalo průmyslové spotřební zboží (o 18,1 mld. Kč). Druhé nejvyšší meziroční navýšení bylo patrné u dovozu chemikálií a příbuzných výrobků (o 16,0 mld. Kč), které bylo významně ovlivněno zvýšením jejich dovozu především ze států EU o 10,4 mld. Kč. Meziroční přírůstky dovozu byly také například u strojů a dopravních prostředků (o 12,9 mld. Kč), polotovarů a materiálů (o 12,0 mld. Kč) a potravin a živých zvířat (o 10,0 mld. Kč). K významné změně došlo v dovozu minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů, kdy meziroční růst v roce 2012 (o 21,3 mld. Kč) byl v roce 2013 vystřídán meziročním poklesem (o 15,2 mld. Kč).

Vysoký **přebytek**, meziročně o 34,6 mld. Kč vyšší (vliv aktiva se státy mimo EU), zaznamenal obchod se stroji a dopravními prostředky. Druhé nejvyšší aktivum s meziročním navýšením o 15,5 mld. Kč bylo zřejmé u obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím. Kladným saldem (meziročně o 5,9 mld. Kč vyšším) skončil ještě obchod s polotovary a materiály, dále pak obchod se surovinami nepoživatelnými (meziročně o 0,7 mld. Kč nižším), živočišnými a rostlinnými oleji, tuky a vosky (meziroční pokles o 1,3 mld. Kč) a nápoji a tabákem (meziročně vyšším o 1,4 mld. Kč).

Graf 13 - Obchodní bilance podle jednotlivých tříd SITC v roce 2013

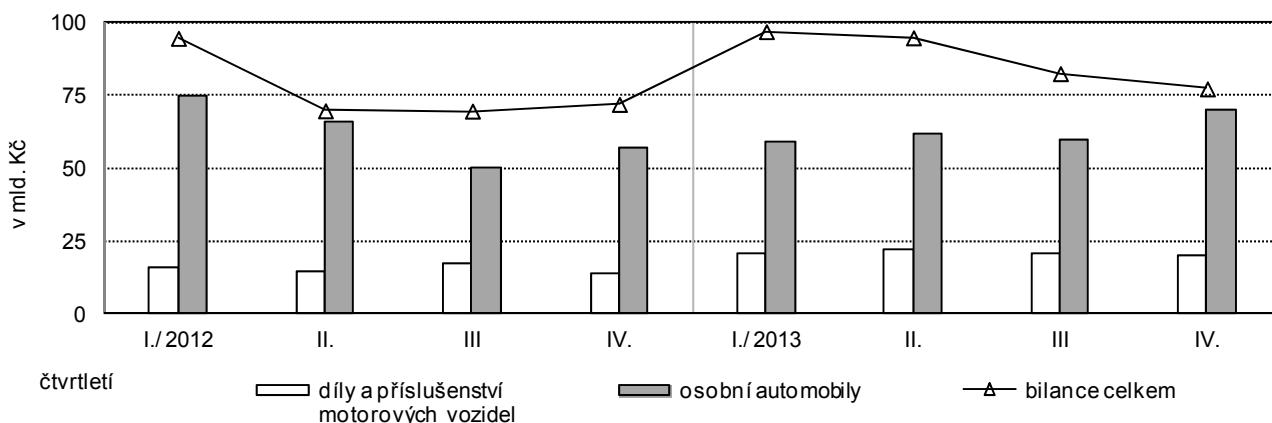

Největší **zápornou bilanci** opětovně vykázal obchod s minerálními palivy, mazivy a příbuznými materiály (pasivum se meziročně prohloubilo o 6,5 mld. Kč), dále pak obchod s chemikáliemi a příbuznými výrobky (meziroční zhoršení salda dosáhlo 2,3 mld. Kč) a potravinami a živými zvířaty (meziroční prohloubení pasiva o 0,1 mld. Kč).

3.2. Zahraniční obchod se silničními vozidly

Hlavní položkou vývozu a nositelem celkového přebytku zahraničního obchodu v roce 2013 byla i nadále **silniční vozidla** (SITC 78) a z nich pak **osobní automobily** (SITC 781) a **díly a příslušenství motorových vozidel** (SITC 784). Přebytek zahraničního obchodu se silničními vozidly byl ze všech oddílů SITC stále největší (328,7 mld. Kč) a meziročně o 22,0 mld. Kč vyšší. Převážná jeho část (269,5 mld. Kč), která se meziročně zvýšila o 14,2 mld. Kč, připadla na obchod se státy Evropské unie a z toho necelá jedna třetina na obchod s Německem. U osobních automobilů kladné saldo meziročně vzrostlo o 2,2 mld. Kč a dosáhlo 250,7 mld. Kč, z toho se státy EU činilo 191,1 mld. Kč, z nichž 51,1 mld. Kč připadlo na Německo (meziroční pokles o 0,9 mld. Kč). Kladná bilance obchodu s díly a příslušenstvím motorových vozidel meziročně vzrostla o 21,8 mld. Kč na 83,2 mld. Kč a z toho se státy EU se meziročně zvýšila o 18,4 mld. Kč na 82,1 mld. Kč.

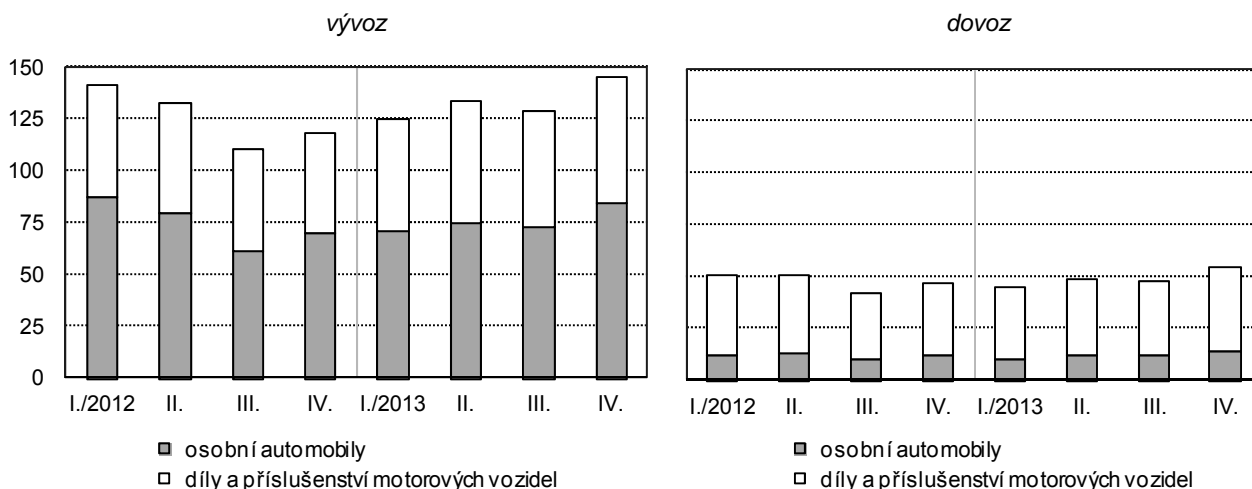
Graf 14 - Obchodní bilance osobních automobilů a dílů a příslušenství motorových vozidel v porovnání s celkovou bilancí zahraničního obchodu ČR v jednotlivých čtvrtletích roku 2012 a 2013

Na celkovém vývozu se silniční vozidla podílela 17,7 % (17,2 % v roce 2012), z toho osobní automobily 9,4 % (9,7 % v roce 2012) a díly a příslušenství motorových vozidel 7,3 % (6,7 % v roce 2012). Vývoz osobních automobilů meziročně vzrostl o 1,2 % a vývoz dílů a příslušenství motorových vozidel se meziročně výrazně zvýšil o 12,8 %.

Vývoj vývozu s osobními automobily a díly a příslušenstvím motorových vozidel byl v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 značně rozdílný a kulminoval ve 4. čtvrtletí, kdy meziročně vzrostl vývoz osobních automobilů o 20,5 % a dílů a příslušenství motorových vozidel o 24,9 %. V samotném 4. čtvrtletí dosáhl vývoz osobních automobilů 84,1 mld. Kč a vývoz dílů a příslušenství motorových vozidel 60,3 mld. Kč.

Graf 15 - Zahraniční obchod s osobními automobily a díly a příslušenstvím motorových vozidel v jednotlivých čtvrtletích roku 2012 a 2013 v mld. Kč

Silniční vozidla měla na vývoj celkového **dovozu** i dovozu strojů a dopravních prostředků v roce 2013 podstatně slabší vliv než u vývozu. Dovoz silničních vozidel se meziročně zvýšil o 5,3 % (11,7 mld. Kč). Na meziročním navýšení celkového dovozu se přírůstek dovozu silničních vozidel podílel 8,2 % a na růstu dovozu strojů a dopravních prostředků jeho podíl činil 20,1 %.

3.3. Vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu⁷

Vývozem a dovozem výrobků zpracovatelského průmyslu byla realizována (stejně jako v předchozích letech) rozhodující část zahraničního obchodu. Výrobky zpracovatelského průmyslu se v roce 2013 podílely na celkovém vývozu 94,5 % (93,6 % v roce 2012) a na celkovém dovozu 88,1 % (87,2 % v roce 2012).

Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu meziročně vzrostl o 4,4 % (126,1 mld. Kč) a měl proto výrazný podíl (téměř 95%) na meziročním zvýšení celkového vývozu. Největší položkou ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu byla motorová vozidla (kromě motocyklů), přívěsy a návěsy. Nadprůměrný meziroční růst vývozu této položky (o 6,3 %, tj. o 35,3 mld. Kč) vedl k mírnému posílení jejího zastoupení na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu, a to na 19,8 % z 19,5 % v roce 2012. Mezi další významnější položky ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu patřily počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení, které ale zaznamenaly větší meziroční pokles vývozu (o 6,5 %, tj. o 31,6 mld. Kč), a tím i oslabení pozice na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu (z 17,0 % v roce 2012 na 15,2 % v roce 2013), dále pak stroje a zařízení (12,5 %), elektrická zařízení (9,8 %), kovodělné výrobky, kromě strojů a zařízení (6,2 %), chemické látky a chemické přípravky (5,3 %) a základní kovy (5,1 %).

Graf 16 - Nejvýznamnější položky vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu v roce 2013 (podíly v %)

vývoz	motorová vozidla 18,8	počítače, elektronické přístroje 14,4	stroje a zařízení 11,9	elektrická zařízení 9,3	kovo- dělné výrobky 5,8	chem. látky 5,0
-------	--------------------------	--	------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	-----------------------

Dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu se meziročně zvýšil o 3,1 % (75,6 mld. Kč) a významně tak ovlivnil meziroční přírůstek celkového dovozu. Největší položka dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení zaznamenala v roce 2013 proti roku 2012 opětovný pokles o 4,3 % a oslabil tak svoje postavení na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu na 17,3 % z 18,6 % v roce 2012. Dalšími položkami dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu s významnějším podílem byla motorová vozidla (kromě motocyklů), přívěsy a návěsy (11,8 %), stroje a zařízení (10,2 %), chemické látky a chemické přípravky (9,0 %), základní kovy (8,7 %) a elektrická zařízení (8,2%). Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek CZ-CPA v celkovém dovozu významné zastoupení ropa a zemní plyn (7,3 % proti 7,7 % v roce 2012). Dovoz této položky se meziročně snížil o 3,4 % (o 7,1 mld. Kč).

Graf 17 - Nejvýznamnější položky dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu v roce 2013 (podíly v %)

dovoz	počítače, elektronické přístroje 15,2	motorová vozidla 10,4	chemické látky 7,9	základní kovy 7,7	elektrická zařízení 7,2	pryžové výrobky 4,8
-------	--	-----------------------------	--------------------------	-------------------------	-------------------------------	---------------------------

Přebytek zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu dosáhl 512,6 mld. Kč a byl meziročně o 50,5 mld. Kč vyšší. Kladné saldo zahraničního obchodu vzrostlo u motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů o 14,9 mld. Kč a dosáhlo tak 301,0 mld. Kč. Naopak počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení s aktivní bilancí 26,2 mld. Kč zaznamenaly v roce 2013 meziročního zhoršení o 12,4 mld. Kč.

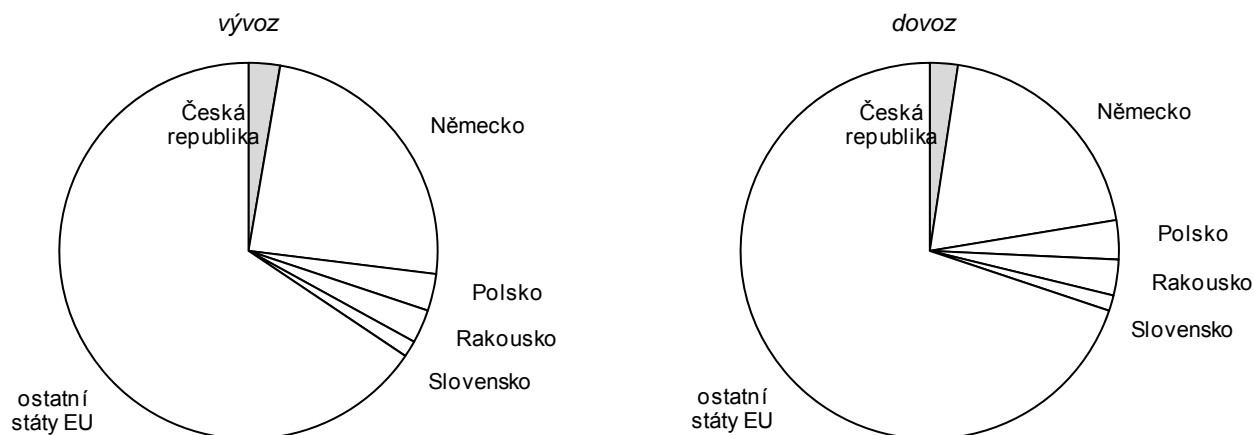
Záporná bilance u koku a rafinovaných ropných výrobků (24,4 mld. Kč) se prohloubila o 6,9 mld. Kč. Naopak deficit (193,3 mld. Kč) s ropou a zemním plynem se snížil o 5,3 mld. Kč.

⁷ Výrobky zpracovatelského průmyslu = sekce C (oddíl 10-33), Klasifikace produkce CZ-CPA

4. Údaje Eurostatu⁸

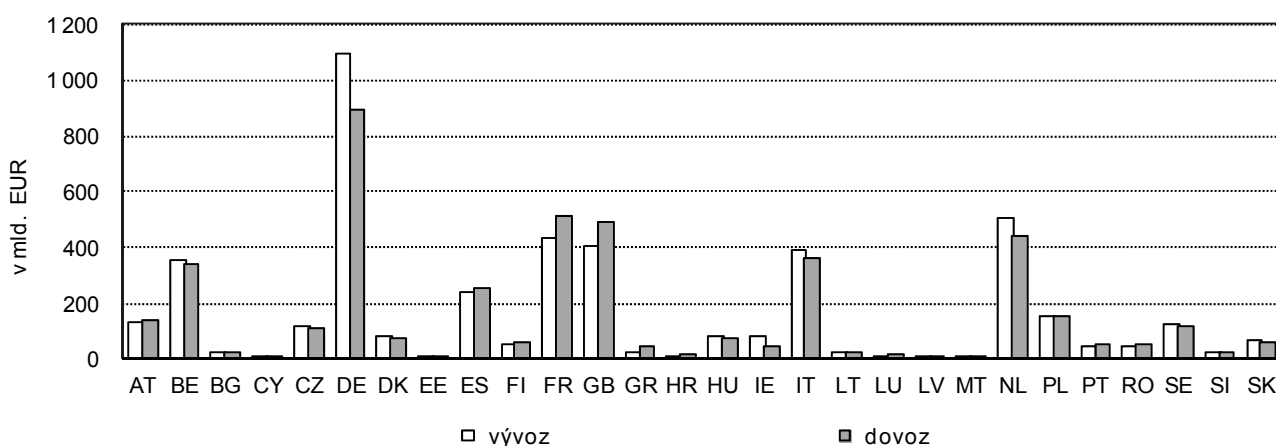
Zahraniční obchod států Evropské unie⁹ celkem v roce 2013 ve srovnání s předchozím rokem zaznamenal mírný růst vývozu a pokles dovozu. Po přírůstku vývozu o 3,4 % a dovozu o 1,9 % v roce 2012 stoupl v roce 2013 meziročně vývoz států EU pouze o 1,1 % (51,0 mld. EUR), zatímco dovoz byl o 2,6 % (117,8 mld. EUR) nižší. Vývoz států eurozóny v roce 2013 stagnoval a jejich dovoz meziročně klesl o 2,0 %. Česká republika se na vývozu států EU podílela 2,7 % a na dovozu 2,4 % stejně jako v roce 2012. Její vývoz a dovoz v porovnání s rokem 2012, kdy byly zaznamenány přírůstky o 4,1 % a 0,2 %, klesl o 0,5 % a 1,8 %. Bilance států EU celkem skončila přebytkem 127,1 mld. EUR ve srovnání s deficitem 41,8 mld. Kč v roce 2012.

Graf 18 - Podíl České republiky a jejích sousedních států na vývozu a dovozu států EU jako celku v roce 2013

Nové členské státy EU¹⁰ se v roce 2013 podílely na celkovém vývozu EU 12,6 % a na celkovém dovozu EU 13,1 % ve srovnání s 12,4 % a 12,8 % v předchozím roce. Meziročně vzrostl jejich vývoz a dovoz o 2,9 % a 0,1 % oproti 4,6 % a 2,5 % v roce 2012. Česká republika se v roce 2013 podílela na vývozu a dovozu nových členských států EU 21,0 % a 18,5 %. Bilance zahraničního obchodu nových členských států EU skončila v roce 2013 schodkem 6,1 mld. EUR, který byl o 15,9 mld. EUR menší než v předešlém roce. Přebytek obchodní bilance vykázaly z nových členských států EU Česká republika (13,6 mld. EUR), Maďarsko (6,0 mld. EUR), Slovensko (3,1 mld. EUR) a Slovinsko (0,5 mld. EUR). Největší deficit zaznamenalo Chorvatsko (6,8 mld. EUR), Rumunsko (5,7 mld. EUR) a Bulharsko (3,6 mld. EUR).

Graf 19 - Zahraniční obchod jednotlivých států EU v roce 2013

⁸ Údaje Eurostatu, 15. srpen 2014.

⁹ Státy EU - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie (BE), Bulharsko (BG), Česká republika (CZ), Dánsko (DK), Estonsko (EE), Finsko (FI), Francie (FR), Chorvatsko (HR), Irsko (IE), Itálie (IT), Kypr (CY), Litva (LT), Lotyšsko (LV), Lucembursko (LU), Maďarsko (HU), Malta (MT), Německo (DE), Nizozemsko (NL), Polsko (PL), Portugalsko (PT), Rakousko (AT), Rumunsko (RO), Řecko (GR), Slovensko (SK), Slovinsko (SI), Spojené království (GB), Španělsko (ES), Švédsko (SE).

¹⁰ Nové členské státy EU: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko.